

Tidpunkt för bedömning av barns ålder i ärenden om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning

RS/001/2022

Fastställelsebeslut: RA/011/2022			Version 1.0
Beslutsdatum: 2022-02-18			
Gäller för: hela myndigheten			
Gäller från och med: 2022-02-18			
Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
2024-09-13	4.0	3.0, 4.1, 4.4 och bilagan	RA/057/2024
2023-05-26	3.0	Sammanfattning, 1, 3, 4.1, 4.4 och bilagan, i övrigt redaktionella ändringar	RA/031/2023
2022-09-22	2.0	4.1, 4.2, 4.6 och bilagan	RA/056/2022

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Fakta om rättsliga ställningstaganden	1
Sammanfattning.....	3
1. Syfte och bakgrund	4
2. Vilka personkategorier omfattas av EU-domstolens praxis?.....	5
2.1 Familjeåterföreningsdirektivet	5
2.2 Skyddsgrundsdirektivet.....	6
2.3 Utlänningslagen och rätt till uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 §	6
2.3.1 Familjeåterförening med en person med uppehållstillstånd för forskning i Sverige	8
2.3.2 Familjeåterförening med personer som innehar EU-blåkort.....	8
2.3.3 Familjeåterförening med personer med ICT-tillstånd.....	8
3. Rättspraxis.....	9
4. Rättslig bedömning	9
4.1. Rätt till familjeåterförening för en förälder till ett ensamkommande barn - C-550/16, C-273/20 och C-355/20 samt C-560/20	10
4.2 Rätt till familjeåterförening för barn som har en förälder i Sverige – C-133/19 m. fl. och C-279/20	12
4.3 Rätt till uppehållstillstånd och familjesammanhållning vid samtidiga asylansökningar – C-768/19	14
4.4 Vilken betydelse får EU-domstolens praxis för rätten till familjeåterförening mellan barn och vuxna i andra situationer?	14
4.5 Får EU-domstolens praxis betydelse när det är fråga om fortsatt eller förlängt uppehållstillstånd i Sverige?	15
4.6 Barn som inte omfattas av EU-domstolens praxis	18
Bilaga till RS/001/2022.....	20
Migrationsöverdomstolen	20
EU-domstolens avgöranden	20

Sammanfattning

Utlänningslagen (2005:716) innehåller bestämmelser om rätt till uppehållstillstånd för barn som har föräldrar som bor i Sverige, och för föräldrar som har barn i Sverige. Med barn avses en person som är under 18 år.¹ Syftet med det rättsliga ställningstagandet är att ge vägledning kring vilken tidpunkt som är avgörande för bedömningen av ett barns underårighet i ärenden om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning.

Familjeåterföreningsdirektivet², som är genomfört i den svenska utlänningslagen i huvudsak genom 5 kap. 3 §, tillåter inresa och vistelse för familjemedlemmar ur kärnfamiljen. Direktivet utesluter bland annat uttryckligen anknytningspersoner som är alternativt skyddsbehövande eller unionsmedborgare. Vid implementeringen av familjeåterföreningsdirektivet har den svenska lagstiftaren valt att utsträcka rätten till familjeåterförening bland annat på så sätt att reglerna även tillämpas för alternativt skyddsbehövande och unionsmedborgare. Det innebär att utgångspunkten är att barn vars förälder är bosatt i Sverige eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning här kan omfattas av EU-domstolens praxis.

Enligt Migrationsöverdomstolens praxis i MIG 2007:5 har ett barns ålder bedömts utifrån omständigheterna vid tidpunkten för beslut i ett ärende om uppehållstillstånd. EU-domstolen har i flera olika domar kommit fram till att det är tidpunkten för ansökan om familjeåterförening eller asyl som avgör om ett barn ska betraktas som underårigt i direktivens mening. Med beaktande av domarna från EU-domstolen har Migrationsöverdomstolen i MIG 2022:11 delvis ändrat sin praxis. I avgörandet konstaterar domstolen att vid prövning av om uppehållstillstånd kan beviljas enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen ska barnets ålder bedömas utifrån omständigheterna vid ansökningstillfället. Övervägande skäl talar därför för att ett barns ålder i ett ärende om uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § utlänningslagen ska bedömas utifrån omständigheterna vid ansökningstillfället, inte vid prövningstillfället.

Ett barn som är sökande eller anknytningsperson i ett ärende om familjeåterförening och som hinner fylla 18 år under handläggningen av ansökan kan därför ha rätt till familjeåterförening även efter 18-årsdagen. Barn till personer med uppehållstillstånd för forskning, förälder med EU-blåkort eller ICT-tillstånd kan också ha en sådan rätt. Detta gäller vid en första ansökan om uppehållstillstånd, som avser familjeåterförening. Motsvarande tillämpning aktualiseras inte när det är fråga om ett fortsatt uppehållstillstånd på annan grund eller förlängt uppehållstillstånd³ på samma grund. I sådana fall är det åldern vid prövningstillfället som är avgörande.

¹ 1 kap. 2 § utlänningslagen.

² Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet).

³ Se RS/082/2021 om begreppen fortsatt uppehållstillstånd respektive förlängt uppehållstillstånd.

Barn som ansöker om uppehållstillstånd enligt bestämmelser som inte har sitt ursprung i unionsrätten, framför allt familjeåterföreningsdirektivet eller skyddsgrundsdirektivet, påverkas inte av EU-domstolens praxis.

Det beror på att Migrationsöverdomstolen, efter införandet av familjeåterföreningsdirektivet, i det refererade avgörandet [MIG 2007:5](#) har uttalat att det är barnets ålder vid prövningstillfället som är avgörande i sådana ärenden.

1. Syfte och bakgrund

I 5 kap. 3 § utlänningslagen finns regler om rätt till familjeåterförening och familjesammanhållning i Sverige. De bestämmelser som har sitt ursprung i familjeåterföreningsdirektivet⁴ ger rätt till familjeåterförening för ogifta barn som har en förälder som är bosatt i Sverige eller som har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i Sverige.⁵ En förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller alternativt skyddsbehövande har också en principiell rätt till familjeåterförening i Sverige.⁶

En grundläggande förutsättning för rätten till familjeåterförening enligt dessa regler är att den sökande eller anknytningspersonen är ett barn. I 1 kap. 2 § utlänningslagen anges att med barn avses en person som är under 18 år. Ett barn upphör alltså att vara ett barn på 18-årsdagen.

Enligt Migrationsöverdomstolens praxis i MIG 2007:5 är det barnets ålder vid prövningstillfället som är avgörande för rätten till familjeåterförening. Det har inneburit att rätten till familjeåterförening kan upphöra under handläggningen av en ansökan om uppehållstillstånd, när ett barn hinner fylla 18 år innan ett beslut i ärendet har fattats. EU-domstolen har däremot de senaste åren i flera olika domar rörande rätten till familjeåterförening enligt familjeåterföreningsdirektivet och familjesammanhållning enligt skyddsgrundsdirektivet⁷ kommit fram till att ett barns ålder måste bedömas utifrån förhållandena vid ansökningstillfället.⁸ Migrationsöverdomstolen har i MIG 2022:11 beaktat domarna från EU-domstolen och har delvis ändrat sin praxis. I avgörandet konstaterar domstolen att ett barns ålder vid prövningen av om uppehållstillstånd kan beviljas enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen ska bedömas utifrån barnets ålder när ansökan gavs in.

Syftet med detta rättsliga ställningstagande är att utifrån rådande praxisläge ge vägledning kring vilken tidpunkt som är avgörande för att bedöma ett barns underårighet i ärenden om uppehållstillstånd enligt framför allt 5 kap. 3 § utlänningslagen. I kapitel 2 redogörs för vilka personkategorier som ska omfattas av EU-domstolens praxis.

⁴ Rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening.

⁵ 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen.

⁶ 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen.

⁷ Rådets direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd.

⁸ C-550/16, C-133/19 m. fl., C-768/19, C-279/20 och de förenade målen C-273/20 och C-355/20.

Efterföljande kapitel 3 innehåller en kort sammanfattning av relevant rättspraxis. En mer utförlig beskrivning av praxis finns i bilagan.

I kapitel 4 finns den rättsliga bedömningen av vilka personer som omfattas och påverkas av EU-domstolens praxis och som innebär att underårigheten ska bedömas utifrån förhållandena vid ansökningsdagen och inte beslutsdagen. Där beskrivs också EU-domstolens tolkningsutrymme i förhållande till nationell rätt.

2. Vilka personkategorier omfattas av EU-domstolens praxis?

2.1 Familjeåterföreningsdirektivet

Enligt familjeåterföreningsdirektivet ska en tredjelandsmedborgare, under vissa villkor⁹, kunna vara en anknytningsperson¹⁰ med rätt till familjeåterförening. Direktivet omfattar familjemedlemmar till flyktingar¹¹ och ger flyktingar förmånligare villkor för att kunna utöva sin rätt till familjeåterförening. Alternativt skyddsbehövande omfattas inte av familjeåterföreningsdirektivet.¹²

Rätten till familjeåterförening för barn omfattar endast underåriga barn till anknytningspersonen och dennes make eller maka, underåriga barn till anknytningspersonen om denne har vårdnaden och barnen är beroende av henne eller honom för sin försörjning.¹³ Detsamma gäller för underåriga barn till maken eller maken.¹⁴ Adopterade barn jämställs med biologiska barn. Även ensamkommande barn som är flyktingar har rätt att få återförenas med sin förälder/sina föräldrar enligt direktivet.¹⁵

Barn får inte ha uppnått myndighetsålder enligt den berörda medlemsstatens lagstiftning och får i de flesta fall heller inte vara gifta.¹⁶ Vid vilken tidpunkt, vid ansökan eller vid beslut, som barnet ska anses vara underårigt framgår inte av direktivet. Inte heller framgår det av kommissionens riktlinjer¹⁷ för tillämpningen av familjeåterföreningsdirektivet.

⁹ Villkoren anges i artikel 6-8 i [familjeåterföreningsdirektivet](#).

¹⁰ Referensperson enligt [familjeåterföreningsdirektivet](#), se artikel 2.

¹¹ Med flykting avses en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har beviljats flyktingstatus enligt [Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning](#), ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967. Familjeåterförening för flyktingar återfinns i artikel 9-12 i [familjeåterföreningsdirektivet](#).

¹² Se [kommissionens riktlinjer](#) och bl.a. EU-domstolens dom i mål nr [C-380/17](#).

¹³ Se mer om detta i avsnitt 5.2.

¹⁴ Artikel 4.1 b-d. i familjeåterföreningsdirektivet.

¹⁵ Artikel 10.3.

¹⁶ [Artikel 4.1 andra stycket](#) och 2.f i familjeåterföreningsdirektivet. Se även EU-domstolens dom i mål nr C-230/21. En underårig flykting utan medföljande vuxen måste inte vara ogift för att få ställning som referensperson för familjeåterförening med sina släktingar i rakt uppstigande led av första graden (artikel 10.3 a jämförd med 2 f familjeåterföreningsdirektivet).

¹⁷ [MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET - Riktlinjer för tillämpningen av direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening, COM\(2014\) 210 final](#) (kommissionens riktlinjer).

Familjeåterföreningsdirektivet har införlivats i svensk rätt huvudsakligen i 5 kap. 3 § utlänningslagen.

2.2 Skyddsgrundsdirektivet

Skyddsgrundsdirektivet innehåller bestämmelser som medför en rätt till familjesammanhållning och uppehållstillstånd för vissa familjemedlemmar till skyddsbehövande.¹⁸

Rätten till familjesammanhållning gäller make/maka och barn, inkluderat adopterade barn. Med barn avses i direktivet en person som är under 18 år och ogift. Vid vilken tidpunkt, till exempel vid ansökan eller vid beslut, som barnet ska anses vara underårigt framgår inte av direktivet. I direktivet, liksom familjeåterföreningsdirektivet, definieras ett ensamkommande barn som en underårig person som anländer till en medlemsstats territorium utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt lag eller praxis i den berörda medlemsstaten ansvarar för honom eller henne, så länge vederbörande inte faktiskt tas om hand av en sådan person.¹⁹

Ovanstående familjemedlemmar har alltså en principiell rätt till uppehållstillstånd i syfte att hålla samman familjen, om den anhörige (anknytningspersonen) beviljats internationellt skydd. Det förutsätter också att dessa familjemedlemmar befinner sig i samma medlemsstat i fråga om ansökan om internationellt skydd och att familjen existerade redan i ursprungslandet.

2.3 Utlänningslagen och rätt till uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 §

Familjeåterföreningsdirektivet är ett så kallat minimidirektiv. Det finns därmed inte några hinder mot att införa mer generösa bestämmelser i den nationella lagstiftningen.²⁰ Bestämmelserna om rätt till familjeåterförening har genomförts i den svenska utlänningslagen i huvudsak i 5 kap. 3 §. Genom dessa bestämmelser uttrycks grundprincipen inom svensk migrationsrätt om att en familj i möjligaste mån ska hållas samman.²¹ Bestämmelserna ger en rätt till uppehållstillstånd för anhöriga till barn som bor eller befinner sig i Sverige och för barn till föräldrar som bor i Sverige. För att uppnå en enhetlig, ändamålsenlig och icke diskriminerande lagstiftning, ansåg regeringen vid införandet av familjeåterföreningsdirektivet att samma regler för uppehållstillstånd på grund av anknytning bör gälla alla som är bosatta i Sverige oavsett medborgarskap.

¹⁸ Se artiklarna 2.j, 23 och 24 i skyddsgrundsdirektivet.

¹⁹ Artikel 2 k-l.

²⁰ [Prop. 2005/06:72](#) s. 27-29. För liknande resonemang se även [prop. 2015/16:174](#) s. 42 och 32 samt artikel 3.5 och 4 i [familjeåterföreningsdirektivet](#). I och med att familjeåterföreningsdirektivet är ett s.k. minimidirektiv ansåg regeringen att det inte förelåg några hinder mot att ha generösare bestämmelser i den nationella lagstiftningen. Både svenska och utländska medborgare samt statslösa kan därför vara anknytningspersoner enligt utlänningslagen.

²¹ Jfr [prop. 2005/06:72](#) s. 68 och MIG 2016:13. I MIG 2016:13 konstaterar Migrationsöverdomstolen att en grundprincip inom svensk migrationsrätt är att en familj i möjligaste mån ska hållas samman; principen om familjens enhet. Detta kommer till uttryck bland annat i bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning. Bestämmelserna i 5 kap. 3-3 e §§ utlänningslagen om uppehållstillstånd på grund av anknytning reglerar rätten till och villkoren för bland annat familjeåterförening.

Regeringen ansåg vidare att skyddsbehövande i övrigt fortsättningsvis borde kunna vara anknytningspersoner, eftersom de i normalfallet beviljades permanenta uppehållstillstånd i enlighet med 1989 års utlänningslag och likställdes med flyktingar i utlänningslagstiftningen.²² Även nordiska medborgare kan vara anknytningspersoner.²³

5 kap. 3 § utlänningslagen innebär alltså en utvidgad rätt till familjeåterförening för familjemedlemmar i kärnfamiljen jämfört med vad som följer av familjeåterföreningsdirektivets minimikrav.²⁴

Det har tidigare nämnts att familjeåterföreningsdirektivet ger barn rätt till familjeåterförening endast när barnet är beroende av föräldern för sin försörjning, när föräldern redan är bosatt här. Sverige har inte implementerat ett sådant krav. Att ett sådant villkor saknas i svensk lagstiftning påverkar inte en förälders möjlighet att vara anknytningsperson i ett ärende om familjeåterförening.

Enligt utlänningslagen är ett barn en person som är under 18 år.²⁵ Det finns inga bestämmelser i utlänningslagen om vilken tidpunkt som avgör om ett barn är underårigt, dvs. om det är vid tiden för ansökan eller beslut. I samband med att reglerna i utlänningslagen ändras sommaren 2021 uttalade regeringen att det saknas skäl att införa särskilda bestämmelser som anger vid vilken tidpunkt som en utlänning ska vara underårig för att betraktas som barn i ärenden som gäller anhöriginvandring, och att det är en fråga för rättstillämparen att ta ställning till, bland annat med beaktande av praxis från EU-domstolen.²⁶

De bestämmelser i skyddsgrundsdirektivet som syftar till att möjliggöra familjesammanhållning har i huvudsak genomförts i den svenska utlänningslagen genom 5 kap. 3 § första stycket 5. Där anges att uppehållstillstånd ska ges till en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller alternativt skyddsbehövande, eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, om utlänningen befinner sig i Sverige och beslutet om hennes eller hans asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan. Barnet och föräldern ska alltså ha någorlunda samtidiga asylprocesser i Sverige, och beslutet i asylansökningarna ska fattas i tidsmässig nära anslutning till varandra. För föräldrar och barn som befinner sig i en sådan situation kan bedömningen av barnets ålder påverkas av EU-domstolens praxis.²⁷

²² I [prop. 2005/06:72](#) används det äldre begreppet *skyddsbehövande i övrigt*. Begreppet alternativt skyddsbehövande infördes i utlänningslagen först i samband med genomförandet av skyddsgrundsdirektivet 2010. Skyddsbehövande i övrigt ersattes då med begreppet övrig skyddsbehövande ([prop. 2009/10:31](#)).

²³ [Prop. 2005/06:72](#) s. 28.

²⁴ [MIG 2015:8](#)

²⁵ 1 kap. 2 § [utlänningslagen](#).

²⁶ [Prop. 2020/21:191](#) s. 87 f.

²⁷ Se C-768/19.

2.3.1 Familjeåterförening med en person med uppehållstillstånd för forskning i Sverige

Av student- och forskardirektivet²⁸ framgår att familjeåterföreningsdirektivet ska tillämpas på familjemedlemmar till forskare i den första medlemsstaten eller, vid rörlighet för längre vistelse, i den andra medlemsstaten, som vill ansluta sig till henne eller honom.²⁹

5 b kap. utlänningslagen har sitt ursprung i student- och forskardirektivet. Av utlänningslagens bestämmelser framgår att forskare som beviljas uppehållstillstånd enligt 5 b kap. 1-2 §§ utlänningslagen kan ha rätt till familjeåterförening. Även om 5 b kapitlet i utlänningslagen innehåller en egen bestämmelse om rätt till familjeåterförening så hänvisar bestämmelsen till 5 kap. 3 § första stycket 1-3 utlänningslagen.³⁰ Det innebär att rätten till familjeåterförening för personer med uppehållstillstånd för forskning gäller för samma personkategorier som de som anges i 5 kap. 3 § första stycket 1-3 utlänningslagen och på ungefär lika villkor som de som omfattas av familjeåterföreningsdirektivet.

2.3.2 Familjeåterförening med personer som innehar EU-blåkort

Det följer av blåkortsdirektivet³¹ att familjeåterförening enligt familjeåterföreningsdirektivet ska vara tillämpligt beträffande familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort, med vissa angivna undantag.³²

6 a kapitlet i utlänningslagen innehåller bestämmelser om familjeåterförening till personer som innehar EU-blåkort.³³ En person som innehar ett EU-blåkort har alltså rätt till familjeåterförening. 6 a kap. 10 § första stycket utlänningslagen hänvisar till 5 kap. 3 § första stycket 1-3 utlänningslagen, vilket innebär att det är samma personkategori som avses och som har rätt till familjeåterförening.

2.3.3 Familjeåterförening med personer med ICT-tillstånd

Av ICT-direktivet³⁴ framgår att familjeåterföreningsdirektivet ska tillämpas på familjemedlemmar till personer med ICT-tillstånd eller ICT-tillstånd för rörlighet för längre vistelse, om inte annat anges. Kapitel 6 b i utlänningslagen innehåller bestämmelser om familjeåterförening med hänvisning till 5 kap. 3 § utlänningslagen³⁵, vilket innebär att det är samma personkategori som avses och som har rätt till familjeåterförening.

²⁸ Europaparlamentets och Rådets direktiv 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pair-arbete

²⁹ Art. 26 i student- och forskardirektivet.

³⁰ 5 b kap. 19 § utlänningslagen.

³¹ Rådets direktiv 2009/50/EG av den 25 maj 2009 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning artikel 15.1.

³² Prop. 2012/13:148 s. 92

³³ 6 a kap. 10 § utlänningslagen.

³⁴ Artikel 19 Europaparlamentets och Rådets direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014 om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal.

³⁵ 6 b kap. 14 § utlänningslagen.

3. Rättspraxis

I rättspraxis har frågan om vilken tidpunkt som är avgörande för att bedöma ett barns underårighet behandlats i Migrationsöverdomstolens refererade avgöranden i MIG 2007:5 och MIG 2022:11, samt i EU-domstolens avgöranden i målen C-550/16, de förenade målen C-133/19, C-136/19 och C-137/19, C-768/19, C-279/20, de förenade målen C-273/20 och C-355/20³⁶ och C-560/20.

I MIG 2007:5 kom Migrationsöverdomstolen fram till att det i ärenden om uppehållstillstånd på grund av anknytning är barnets ålder *vid prövningstillfället* som är avgörande. EU-domstolen har därefter i de ovan angivna målen³⁷ kommit fram till att det är omständigheterna *vid ansökningstillfället* som avgör om personen är underårig, dvs. ett barn. Migrationsöverdomstolen har i MIG 2022:11 bedömt att det är barnets ålder *vid ansökningstillfället* som avgör om personen är underårig vid prövning enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen.

För en redovisning av ovanstående praxis, se bilagan.

4. Rättslig bedömning

Vid genomförandet av familjeåterföreningsdirektivet har den svenska lagstiftaren valt att utsträcka de rättigheter som direktivet ger till flyktingar även till andra personkategorier. Rättigheterna ges även till alternativt skyddsbehövande och unionsmedborgare. EU-domstolens fastlagda praxis när det gäller tolkningsutrymmet av nationella bestämmelser innebär att domstolens uttalanden och slutsatser även får betydelse för andra personkategorier när medlemsstaterna har valt att göra unionsbestämmelserna tillämpliga även på dessa. I sådana fall ska direktivets bestämmelser tillämpas fullt ut.³⁸

Någon uttrycklig hänvisning till familjeåterföreningsdirektivet finns inte i 5 kap. 3 § första stycket 1-2 eller 4 utlänningslagen. I 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen anges däremot att rätten till familjeåterförening gäller för förälder till ensamkommande barn som är flykting *eller alternativt skyddsbehövande*.

³⁶ Målet rörde tolkningen av artikel 2 j) tredje strecksatsen i skyddsgrundsdirektivet (2011/95/EU) där familjemedlemmar definieras som bland annat föräldrar till en underårig och ogift person som beviljats internationellt skydd.

³⁷ [C-550/16](#), i de förenade målen [C-133/19](#), [C-136/19](#) och [C-137/19](#), i [C-768/19](#), C-279/20 och de i förenade målen C-273/20 och C-355/20.

³⁸ EU-domstolen är behörig att meddela förhandsavgörande beträffande unionsbestämmelser även när de faktiska omständigheterna i de nationella målen inte direkt omfattas av unionsrättens tillämpningsområde. Det under förutsättning att unionsbestämmelserna har gjorts tillämpliga genom en hänvisning till dem i nationell lagstiftning. I sådana situationer föreligger det ett klart unionsintresse av att de bestämmelser som har hämtats från unionsrätten tolkas på ett enhetligt sätt, för att i framtiden förhindra olika tolkningar. Inte heller kan EU-domstolens behörighet att meddela förhandsavgörande variera beroende på om tillämpningsområdet för den relevanta bestämmelsen har avgränsats genom en positiv definition eller genom vissa undantag, eftersom dessa två lagstiftningstekniker kan användas utan åtskillnad. I denna del se EU-domstolens uttalande i målen [C 380/17](#) och [C-635/17](#).

Det framgår också klart i förarbetena att 5 kap. 3 § utlänningslagen grundar sig på bestämmelserna i familjeåterföreningsdirektivet och att samma regler för uppehållstillstånd på grund av anknytning bör gälla alla som är bosatta i Sverige oavsett medborgarskap.

Utlänningslagens bestämmelser medför alltså en utvidgad rätt till familjeåterförening för familjemedlemmar i kärnfamiljen jämfört med vad som följer av familjeåterföreningsdirektivets minimikrav. När det i den nationella lagstiftningen inte görs någon skillnad mellan en situation som omfattas av unionsrätten och en situation som inte omfattas av denna rätt innebär EU-domstolens fastlagda praxis att den nationella lagstiftningen inte får tillämpas på ett sätt som äventyrar direktivets syfte eller dess ändamålsenliga verkan. I och med att Sverige har valt att utnyttja möjligheten att införa förmånligare bestämmelser finns det alltså inget utrymme för en skönsmässig tolkning³⁹ av bestämmelsen om familjeåterförening i utlänningslagen.

Det betyder att EU-domstolens praxis som rör frågor om familjeåterförening får betydelse för samtliga situationer som faller inom tillämpningsområdet för 5 kap. 3 § utlänningslagen, se nedan i avsnitt 4.4. EU-domstolens praxis rörande rätten till familjesammanhållning enligt skyddsgrundsdirektivet påverkar tolkningen av bestämmelsen i 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen.⁴⁰

Nedan redovisas konsekvenserna av EU-domstolens praxis om vilken tidpunkt som är avgörande för bedömningen av ett barns ålder och underårighet. En grundläggande förutsättning för att denna praxis ska få betydelse i ärendehantering är att underårigheten har gjorts sannolik.⁴¹ När en person har uppgett sig vara underårig, men där vi i ett beslut har bedömt att den sökande är vuxen, har underårigheten alltså inte gjorts sannolik. EU-domstolens praxis påverkar därför inte prövningen av ansökningar om familjeåterförening eller familjesammanhållning i sådana fall.

4.1. Rätt till familjeåterförening för en förälder till ett ensamkommande barn - C-550/16, C-273/20 och C-355/20 samt C-560/20

C-550/16 rörde familjeåterförening mellan ett ensamkommande barn med flyktingstatus och en förälder. Rätten till familjeåterförening i sådana fall regleras i 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen. Enligt ordalydelsen i både artikel 10.3 a i familjeåterföreningsdirektivet och i 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen krävs att anknytningspersonen är ett barn (underårig). EU-domstolen kom i avgörandet fram till att en person som var yngre än 18 år vid inresan och asylansökan i medlemsstaten, men som under handläggningen fyller 18 år och därefter beviljas flyktingstatus ska anses vara underårig i den mening som avses i artiklarna 2 f och 10.3 a i familjeåterföreningsdirektivet.⁴²

³⁹ Vilka möjligheter till skönsmässig bedömning en medlemsstat har när den har utnyttjat möjligheten att införa direktivets fakultativa bestämmelser framgår bland annat av EU-domstolens avgöranden i målet [C-635/17](#) punkt 5 och 53. För liknande resonemang se parlamentet mot rådet i mål [C-540/03](#) punkt 59, men även i de förenade målen [C-356/11](#) och [C-357/11](#) punkterna 74 och 75.

⁴⁰ C-768/19. Bestämmelsen i utlänningslagen har sitt ursprung i skyddsgrundsdirektivet.

⁴¹ Jfr RS/030/2021. Normalkravet på bevisning är "sannolik". Se också RS/040/2021.

⁴² Artiklarna 2 f och 10.3 a, se C-550/16, p. 64.

EU-domstolens dom innebär att ett barn som under prövningen av hans eller hennes asylansökan har hunnit fylla 18 år kan ha en rätt till familjeåterförening. Ett uppehållstillstånd kan i sådana fall beviljas för en förälder med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen, oavsett om barnet är flykting eller alternativt skyddsbehövande.⁴³

För att barnet som har hunnit fylla 18 år ska ha en rätt till familjeåterförening ska ansökan om familjeåterförening göras inom tre månader efter det att barnet beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande, eller barnet har förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande. EU-domstolen uttrycker det som att ansökan ”i princip ska lämnas in inom tre månader”.⁴⁴ Uttrycket ”i princip” innebär att tremånadersgränsen i vissa fall kan utsträckas, beroende på omständigheterna. Generellt bör dock kravet att ansökan ska ha lämnats in inom tre månader upprätthållas.

De förenande målen C-273/20 och C-355/20 rörde familjeåterförening mellan två ensamkommande barn som hade beviljats flyktingstatus i Tyskland och deras föräldrar. När föräldrarna ansökte om familjeåterförening med barnen var barnen underåriga, men när ansökningarna avslogs hade barnen hunnit fylla 18 år och det var av den anledningen ansökningarna avslogs. EU-domstolen kom fram till att den omständigheten att ett barn fortfarande är underårig vid beslutstillfället inte kan anses vara ett villkor i den mening som avses i artikel 16.1 a i familjeåterföreningsdirektivet. *Åldern* kan enligt domstolen inte betraktas som ett materiellt villkor, eftersom att den i sig utgör en förutsättning för att en ansökan om familjeåterförening över huvud taget ska kunna tas upp till prövning i en situation som den i avgörandena. Domstolen anförde vidare att en förändring av ålder över tid dessutom är både säker och förutsägbar och konstaterade sammanfattningsvis att åldern endast kan och ska bedömas vid ansökningstillfället.⁴⁵ I C-560/20 konstaterade EU-domstolen att en ansökan om familjeåterförening från föräldrar till ett ensamkommande flyktingbarn inte kan anses ha lämnats in för sent om ansökningarna lämnades in när flyktingbarnet (anknytningspersonen) var underårigt.⁴⁶

C-560/20 och de förenande målen C-273/20 och C-355/20 innebär att det i en situation där en förälder till ett barn med skyddsstatus ansöker om familjeåterförening innan barnet har fyllt 18 år, men när beslutet i ansökan fattas först efter att barnet har blivit vuxet, ska barnet betraktas som underårigt vid prövningen. Det saknar i sådana fall betydelse om ansökan har lämnats in inom tre månader eller längre från den dagen då barnet beviljades skyddsstatus.⁴⁷ Det väsentliga är att ansökan om *familjeåterförening* ska ha lämnats in före barnets 18-årsdag.⁴⁸

Ett barn, som under handläggningen har hunnit fylla 18 år, kan också omfattas av undantaget från försörjningskravet enligt 5 kap. 3 c § utlänningslagen.⁴⁹ Detta

⁴³ Jfr avsnitt 5 ovan.

⁴⁴ C-550/16 p. 61.

⁴⁵ Jfr C-273/20 och C-355/20 p. 47-48.

⁴⁶ Se C-560/20 p. 40-43.

⁴⁷ Jfr C-560/20 p. 40-43.

⁴⁸ Detta har även Migrationsöverdomstolen bekräftat i MIG 2022:11.

⁴⁹ Dvs. det undantag som gäller när anknytningspersonen är ett barn.

gäller däremot bara för familjeåterförening enligt 5 kap. 3 § utlänningslagen. Motsvarande tolkning kan inte göras när det är fråga om uppehållstillstånd enligt bestämmelserna i 5 kap. 3 a § utlänningslagen, som inte har sitt ursprung i familjeåterföreningsdirektivet.⁵⁰

I artikel 16.1 a i familjeåterföreningsdirektivet anges bland annat att medlemsstaterna får avslå en ansökan om inresa och vistelse för familjeåterförening eller, i förekommande fall, återkalla ett uppehållstillstånd eller avslå en ansökan om förnyelse av uppehållstillstånd för en familjemedlem om villkoren i direktivet inte är uppfyllda eller inte längre är uppfyllda. EU-domstolen har i målen C-273/20 och C-355/20 uttalat att barnets ålder och underårighet inte kan anses vara ett sådant villkor. När föräldrar till ett underårigt barn med flyktingstatus har ansökt om familjeåterförening, och barnet under handläggningen har fyllt 18 år och ansökan ska beviljas, måste uppehållstillståndet gälla i minst ett års tid. Att barnet fyller 18 år kan inte leda till att ett uppehållstillstånd med kortare giltighetstid utfärdas.⁵¹

Ytterligare en fråga är vilka krav som kan ställas på ett familjeliv i en sådan situation, när beslutet om familjeåterförening fattas efter 18-årsdagen. EU-domstolen har uttalat att ett biologiskt släktskap mellan förälder och barn i sig inte är tillräckligt för att det ska vara fråga om ett familjeliv som kan ligga till grund för familjeåterförening. Däremot uppställs inget särskilt krav på hur parterna väljer att utöva sitt familjeliv, eller hur nära deras förhållande ska vara. För att förhållandet ska kunna ligga till grund för familjeåterförening ska det däremot antingen finnas ett faktiskt familjeliv eller en avsikt att etablera eller upprätthålla ett sådant familjeliv. Att personerna avser besöka varandra och ha regelbunden kontakt kan, beroende på de individuella omständigheterna och barnets ålder, vara tillräckligt för att det ska vara fråga om ett sådant familjeliv.

För att avgöra om det finns ett familjeliv måste det göras en individuell bedömning utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.⁵²

4.2 Rätt till familjeåterförening för barn som har en förälder i Sverige – C-133/19 m. fl. och C-279/20

Ett barn som är ogift och har en förälder som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige har en principiell rätt till uppehållstillstånd på grund av anknytningen till föräldern.⁵³ Enligt ordalydelsen i artikel 4.1 c i familjeåterföreningsdirektivet och i 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen krävs att den sökande är ett barn (underårig).

I de förenade målen [C-133/19](#), [C-136/19](#) och [C-137/19](#) kom EU-domstolen fram till att det är barnets ålder vid tidpunkten för ansökan om familjeåterförening som avgör ett barns underårighet. Om personen i Sverige uppfyller kraven för att kunna

⁵⁰ Se vidare i [Rättsligt ställningstagande om försörjningskravet i 5 kap. 3 b § utlänningslagen](#).

⁵¹ Se C-273/20 och C-355/20 p. 47-51.

⁵² C-273/20 och C-355/20 p. 61-66. Jfr i detta sammanhang också MIG 2008:29 och Migrationsöverdomstolens uttalanden om att syftet med bestämmelsen i 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen är att tillåta familjeåterförening med kärnfamiljen, och att avsikten ska vara gemensam bosättning med anknytningspersonen.

⁵³ 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen. Bestämmelsen härstammar från familjeåterföreningsdirektivet.

vara anknytningsperson i enlighet med bestämmelsen 5 kap. 3 § [utlänningslagen](#) kommer hennes eller hans barn, som under handläggningen av ansökan om uppehållstillstånd har hunnit fylla 18 år, att omfattas av EU-domstolens avgörande i målen [C-133/19 m.fl.](#) I sådana fall ska bedömningen alltså utgå ifrån barnets ålder vid tidpunkten för ansökan om familjeåterförening.

Även barn till föräldrar med uppehållstillstånd för forskning, barn till förälder med EU-blåkort eller ICT-tillstånd omfattas av EU-domstolens avgörande. Det beror på hur de olika direktiven har implementerats i utlänningslagstiftningen. När en förälder tillhör angivna personkategorier kommer barnets ålder vid tidpunkten för ansökan om familjeåterförening att avgöra om barnet ska anses vara underårigt, och därmed ha rätt till familjeåterförening.

När barnet ansöker om uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder som har ansökt om asyl och sedan beviljats skyddsstatusförklaring kan vissa särskilda överväganden behöva göras. I mål C-279/20 var det fråga om ett barn som var underårigt vid tidpunkten för föräldrarnas asylansökan, men som hade fyllt 18 år när föräldern beviljades flyktingstatus. EU-domstolen kom fram till att den relevanta tidpunkten för att avgöra den sökandes ålder i en sådan situation var den dagen då föräldern ansökte om asyl. Ansökan om familjeåterförening måste däremot göras inom en rimlig tid, senast tre månader efter den dagen då föräldern beviljades statusförklaring.⁵⁴

En sökande som var underårig vid tidpunkten för föräldrarnas asylansökan kan alltså betraktas som ett barn även efter 18-årsdagen, så länge som ansökan om familjeåterförening har lämnats in inom tre månader från den dagen då föräldern beviljades flyktingstatusförklaring och uppehållstillstånd som skyddsbehövande.

Detta kan få betydelse vid prövningen enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen, när anknytningspersonen är en förälder som har beviljats skyddsstatusförklaring, och den sökande är ett barn som under handläggningen fyller 18 år.

Av artikel 16.1 b i familjeåterföreningsdirektivet framgår att medlemsstaterna får avslå en ansökan om familjeåterförening om anknytningspersonen och familjemedlemmen inte har ett fullständigt familjeliv.⁵⁵ EU-domstolen har också uttalat sig i fråga om vad som avses med uttrycket ”fullständigt familjeliv” i detta sammanhang. Förhållandet mellan föräldern och barnet är inte tillräckligt i sig. Däremot kan det inte uppställas några krav på att föräldern och barnet lever i samma hushåll för att förhållandet ska kunna ligga till grund för en rätt till

⁵⁴ Se C-279/20. p. 53.

⁵⁵ I samband med genomförandet av familjeåterföreningsdirektivet i svensk rätt uttalades bl.a. att avslagsgrunden i artikel 16.1 b i huvudsak stämmer överens med de grunder för avslag som gäller enligt praxis i ärenden där make eller sambo ansöker om uppehållstillstånd på grund av anknytning (prop. 2005/06:72 s. 37). Av 5 kap. 17 a § andra stycket 1 utlänningslagen följer att uppehållstillstånd får vägras om makarna eller samborna inte lever tillsammans eller inte har sådan avsikt.

Migrationsöverdomstolen har också uttalat (beträffande uppehållstillstånd för barn enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen) att syftet med bestämmelserna är att tillåta familjeåterförening med kärnfamiljen, och att avsikten ska vara gemensam bosättning med föräldern i Sverige för att bestämmelsen ska vara tillämplig (se MIG 2008:29).

familjeåterförening. Besök och annan regelbunden kontakt kan vara tillräckligt för att det ska vara fråga om ett riktigt familjeliv i direktivets mening.⁵⁶

4.3 Rätt till uppehållstillstånd och familjesammanhållning vid samtidiga asylansökningar – C-768/19

[C-768/19](#) rörde en förälder vars barn hade ansökt om asyl i Tyskland när barnet fortfarande var under 18 år. Barnet beviljades status som subsidiärt skyddsbehövande efter 18-årsdagen.

I målet behandlades tolkningen av artikel 2 j tredje strecksatsen i skyddsgrundsdirektivet. Där anges att familjemedlemmar är föräldrar till en underårig och ogift person som beviljats internationellt skydd. EU-domstolen kom fram till att bedömningen av om personen som har beviljats asyl ska anses vara underårig ska göras då familjemedlemmen ansöker om skydd.

Bestämmelserna i skyddsgrundsdirektivet har införlivats i svensk rätt i huvudsak i 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen. EU-domstolens uttalanden i domen innebär att bedömningen av om personen ska anses vara ett barn i den mening som avses i 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen ska utgå ifrån tidpunkten för förälderns asylansökan. Om personen var under 18 år när föräldern ansökte om asyl kan föräldern ha rätt till uppehållstillstånd även om beslutet i förälderns asylansökan fattas först när barnet har fyllt 18 år och alltså inte längre är underårigt.

4.4 Vilken betydelse får EU-domstolens praxis för rätten till familjeåterförening mellan barn och vuxna i andra situationer?

Som framgår ovan har EU-domstolen i flera olika domar rörande rätten till familjeåterförening⁵⁷ och familjesammanhållning⁵⁸ kommit fram till att ett barns ålder ska bedömas utifrån förhållandena vid ansökningstillfället. I de föregående avsnitten (4.1-4.3) redovisas hur denna praxis påverkar tolkningen av bestämmelserna i 5 kap. 3 § första stycket 2, 4 och 5 utlänningslagen. I de flesta fall, när det är fråga om rätt till familjeåterförening eller familjesammanhållning enligt dessa bestämmelser, kommer bedömningen av ett barns ålder utgå ifrån tidpunkten för ansökan om familjeåterförening eller asyl.

Det finns däremot vissa situationer som faller inom tillämpningsområdet för 5 kap. 3 § utlänningslagen som EU-domstolen inte har uttalat sig om. Som exempel kan nämnas de fall som rör familjeåterförening mellan en förälder som befinner sig utomlands och ett ensamkommande barn som befinner sig i Sverige efter att ha beviljats uppehållstillstånd som kvotflykting. I sådana fall har skyddsstatus för barnet beviljats med stöd av bestämmelserna i 4 kap. utlänningslagen och

⁵⁶ Se C-279/20.

⁵⁷ Enligt familjeåterföreningsdirektivet.

⁵⁸ Enligt skyddsgrundsdirektivet.

uppehållstillstånd enligt 5 kap. 2 § utlänningslagen, utan att barnet har ansökt om asyl på plats i medlemsstaten på det sätt som var aktuellt i C-550/16⁵⁹.

Om barnets ålder i en sådan situation som beskrivs i föregående stycke bedöms utifrån omständigheterna vid beslutstillfället skulle rätten till familjeåterförening bero på hur lång tid det tar för myndigheterna eller domstolarna att handlägga och besluta i ärendet. Det skulle inte vara förenligt med familjeåterföreningsdirektivets syfte och principerna om likabehandling och rättssäkerhet.⁶⁰ Det skulle inte heller vara möjligt att garantera att alla sökande som kronologiskt sett befinner sig i samma situation ges en likadan och förutsägbar behandling.⁶¹

EU-domstolen har i flera olika mål gett uttryck för samma generella principer som innebär att ett barns ålder och rätt till familjeåterförening och familjesammanhållning enligt unionsrätten ska avgöras utifrån omständigheterna vid ansökningstillfället. Uttalandena i EU-domstolens avgöranden utgår ifrån det övergripande syftet med familjeåterföreningsdirektivet och principerna om likabehandling och rättssäkerhet. För att säkerställa att lika fall behandlas lika ska principerna i EU-domstolens rättspraxis⁶² därför tillämpas generellt när ett barns ålder och rätt till familjeåterförening enligt 5 kap. 3 § utlänningslagen ska bedömas. Det innebär att det i allmänhet är barnets ålder vid tidpunkten för ansökan som avgör om han eller hon är ett barn⁶³ i den mening som avses i 5 kap. 3 § utlänningslagen.⁶⁴ Detta gäller alltså även om omständigheterna i något avseende skiljer sig från dem som var aktuella i EU-domstolens avgöranden i målen C-550/16, C-133/19 m. fl., C-768/19, C-279/20, de förenade målen C-273/20 och C-355/20 och C-560/20.

4.5 Får EU-domstolens praxis betydelse när det är fråga om fortsatt eller förlängt uppehållstillstånd i Sverige?

I det föregående beskrivs vilken påverkan EU-domstolens praxis kan få när föräldrar och barn ansöker om ett uppehållstillstånd för att kunna resa in i Sverige och återförenas här.⁶⁵ EU-domstolens praxis påverkar också möjligheten för en förälder att beviljas uppehållstillstånd när förälderns asylansökan behandlas samtidigt med barnets asylansökan och barnet beviljas asyl.⁶⁶

Fortsatt uppehållstillstånd på annan grund och förlängt uppehållstillstånd på samma grund⁶⁷ enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 och 4 utlänningslagen

Bestämmelserna i 5 kap. 3 § första stycket 2 och 4 utlänningslagen syftar till att möjliggöra familjeåterförening i Sverige mellan föräldrar och barn när anknytningspersonen bor i Sverige och den sökande befinner sig i annat land.

⁵⁹ Dvs. det rör sig i sådana fall inte om en ansökan om internationellt skydd i enlighet med kapitel II i skyddsgrundsdirektivet.

⁶⁰ Jfr bland annat C-133/19 p. 34-36 och där angiven praxis.

⁶¹ Jfr. C-550/16 p. 60, C-768/19 p. 41 och C-133/19 p. 42.

⁶² Framför allt C-550/16 och C-133/19, men även C-768/19 som rör skyddsgrundsdirektivet.

⁶³ Se 1 kap. 2 § utlänningslagen.

⁶⁴ Se 5 kap. 3 § första stycket 2, 4 och 5 utlänningslagen.

⁶⁵ Enligt bestämmelserna i 5 kap. 3 § första stycket 2 och 4 utlänningslagen.

⁶⁶ Se avsnitt 5.4 ovan.

⁶⁷ Se RS/082/2021 om begreppen fortsatt uppehållstillstånd respektive förlängt uppehållstillstånd

Familjeåterföreningsdirektivets regler har införlivats i den svenska utlänningslagen på ett sätt som gör att de blir tillämpliga även i andra situationer. Samma bestämmelser kan nämligen aktualiseras när en familj har vistats och levt tillsammans i Sverige med uppehållstillstånd enligt nationella regler, t.ex. med uppehållstillstånd för arbete och som anhöriga till arbetstagare⁶⁸ och arbetstagaren slutligen beviljas ett permanent uppehållstillstånd⁶⁹. När anknytningspersonen har ett permanent uppehållstillstånd kommer ett barns rätt till uppehållstillstånd i första hand att prövas enligt bestämmelsen i 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen.

Ordningen med tidsbegränsade uppehållstillstånd som huvudregel innebär också att prövningen av ansökningar om förlängt uppehållstillstånd på grund av anknytning normalt sker enligt samma bestämmelse i utlänningslagen som låg till grund för det tidigare uppehållstillståndet. En ansökan om förlängning av uppehållstillstånd som har beviljats ett barn med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen kommer alltså i första hand att prövas enligt samma bestämmelse.⁷⁰ Därmed uppstår frågan om åldern i sådana förlängningssituationer ska avgöras utifrån omständigheterna vid ansökningstillfället eller prövningstillfället. Samma fråga kan uppstå när det är fråga om ett fortsatt uppehållstillstånd på annan grund, s.k. statusbyte.⁷¹

EU-domstolens praxis⁷² rör situationer där myndigheternas handläggningstider skulle kunna leda till olika resultat i lika situationer när det gäller rätten till familjeåterförening, med risk för att en familj inte ges möjlighet att resa in i medlemsstaten för att återförenas med anknytningspersonen och leva tillsammans där. I C-133/19 m. fl. har EU-domstolen bland annat uttalat att den avgörande tidpunkten för fastställandet av om en person är ett barn är när ansökan om *inresa och vistelse för familjeåterförening* för underåriga barn ges in.⁷³

Avgörandena rör alltså inte situationer där de berörda personerna redan har levt tillsammans i medlemsstaten – antingen med stöd av regler som grundar sig på familjeåterföreningsdirektivet eller enligt nationella regler – och ansöker om förlängt⁷⁴ eller fortsatt tillstånd under en pågående vistelse. Myndigheternas handläggningstider kan i sådana fall inte leda till att medlemmar i kärnfamiljen nekas rätt till inresa och ett första uppehållstillstånd i syfte att återförenas i Sverige.

I detta sammanhang kan det också uppmärksammas att familjeåterföreningsdirektivet medger att medlemsstaterna avslår en ansökan om förnyelse av uppehållstillstånd för en familjemedlem när villkoren i direktivet *inte längre är uppfyllda*.⁷⁵ I C-273/20 och C-355/20 kom EU-domstolen fram till att när ett uppehållstillstånd ska ges till en förälder till ett barn med flyktingstatus som har fyllt 18 år, måste medlemsstaterna ge ett uppehållstillstånd som gäller i minst ett års tid om ansökan beviljas. Att barnet fyller 18 år kan inte leda till att ett uppehållstillstånd med kortare giltighetstid utfärdas.⁷⁶ Vid en ansökan om förlängning kan motsvarande resonemang inte göras gällande, eftersom det i de

⁶⁸ Enligt 5 kap. 10 § och 6 kap. 2-2 a §§ utlänningslagen respektive 4 kap. 4 a § utlänningsförordningen.

⁶⁹ Enligt 5 kap. 5 och 7 §§ utlänningslagen.

⁷⁰ Jfr RS/079/2021 s. 10-11 och prop. 2020/21:191 s. 90.

⁷¹ Jfr RS/082/2021 s. 8 om vad som avses med *förlängt* respektive *fortsatt* uppehållstillstånd.

⁷² C-550/16 och C-133/19 m. fl..

⁷³ Se C-133/19 m.fl. p. 47. Se också p. 1 i EU-domstolens beslut.

⁷⁴ *Förnyelse* med direktivets språkbruk, jfr art. 16 i direktivet.

⁷⁵ Artikel 16.1 i familjeåterföreningsdirektivet.

⁷⁶ Se C-273/20 och C-355/20 p. 47-51.

aktuella målen var fråga om ansökningar om inresa och vistelse för familjeåterförening, och inte förlängning⁷⁷ av uppehållstillstånd.

Vidare gör sig de skäl som ligger till grund för EU-domstolens avgöranden, bland annat det grundläggande syftet med direktivet, nämligen att främja familjeåterförening⁷⁸, inte lika starkt gällande när familjeåterföreningen redan har möjliggjorts genom tidigare beslut om att bevilja uppehållstillstånd. Dessutom förstärks rätten till familjeliv enligt artikel 8 Europakonventionen när familjen har levt tillsammans lagligt i medlemsstaten, vilket innebär att de intressen som är kopplade till rätten till familjeliv ytterst tillgodoses genom Europakonventionens bestämmelser.⁷⁹

Ovanstående talar för att EU-domstolens praxis inte ska påverka tillämpningen när det är fråga om en ansökan om fortsatt eller förlängt uppehållstillstånd. I sådana fall är det istället barnets ålder vid prövningstillfället som ska vara avgörande. När en person under handläggningen av ansökan om fortsatt uppehållstillstånd uppnår myndighetsålder innan ett beslut i fråga om uppehållstillstånd har fattats är åldersvillkoret för rätten till uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § utlänningslagen inte längre uppfyllt.⁸⁰

Om ett barn under tiden i Sverige har fyllt 18 år och därmed blivit vuxet blir det därför i första hand fråga om att bedöma om det går att bevilja ett nytt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen, dvs. en bestämmelse som inte grundar sig på familjeåterföreningsdirektivet.⁸¹ Lagstiftaren har i samband med övergången från permanenta till tidsbegränsade uppehållstillstånd som huvudregel haft en sådan ordning i åtanke. I förarbetena uttalas nämligen att bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen kan komma att aktualiseras i fall där en person har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som barn, t.ex. på grund av anknytning till en förälder, och under tillståndstiden har fyllt 18 år.⁸²

Sammanfattningsvis får EU-domstolens praxis ingen betydelse vid ansökningar om fortsatt eller förlängt uppehållstillstånd i Sverige. Det innebär att det i sådana fall är åldern vid prövningstillfället som ska vara avgörande.⁸³

Ett uppehållstillstånd ska beviljas för den tid som står i överensstämmelse med lagstiftningens krav.⁸⁴ Det finns inte skäl att återkalla ett uppehållstillstånd för ett barn som under tillståndstiden fyller 18 år. Någon bestämmelse om återkallelse av uppehållstillstånd som tar sikte på en sådan situation har nämligen inte införts i 7 kap. utlänningslagen.⁸⁵ Ett uppehållstillstånd ska därför beviljas för den tid som

⁷⁷ Förnyelse med direktivets språkbruk.

⁷⁸ Jfr C-133/19 m. fl. p. 25 och 31.

⁷⁹ I Europadomstolens praxis görs åtskillnad mellan utvisning av lagligt bosatta respektive icke-lagligt bosatta migranter, se till exempel Butt mot Norge, dom den 4 december 2012 (47017/09), Üner mot Nederländerna, dom den 18 oktober 2006 (46410/99), Abdulaziz, Cabales and Balkandali mot Storbritannien, dom från den 28 maj 1985 (9214/80; 9473/81; 9474/81).

⁸⁰ Jfr också art. 16 i familjeåterföreningsdirektivet.

⁸¹ I första hand 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen om tidigare hushållsgemenskap och särskilt beroende.

⁸² se prop. 2020/21:191 s. 90.

⁸³ I enlighet med nationell praxis och allmänna principer, MIG 2007:5.

⁸⁴ Se 5 kap. 3 g § utlänningslagen.

⁸⁵ Jfr också C-768/19 p 60-66. Avgörandet rör rättigheter, bland annat uppehållstillstånd, enligt skyddsgrundsdirektivet. EU-domstolen uttalar att de rättigheter som har beviljats kvarstår efter det att barnet har uppnått myndighetsålder så länge som det uppehållstillstånd som har beviljats är giltigt.

anges i 5 kap. 3 g § utlänningslagen. Att ett barn kan fylla 18 år under det beviljade uppehållstillståndets giltighetstid har alltså ingen betydelse när tillståndstiden för ett uppehållstillstånd ska bestämmas.⁸⁶

Förlängt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen

Mål C-768/19 handlar om rätten till uppehållstillstånd och familjesammanhållning för en förälder som har en pågående ansökan om asyl som behandlas samtidigt med barnets asylansökan. Domen rör inte frågan om förlängning⁸⁷ av uppehållstillstånd. EU-domstolen uttalar att de rättigheter som familjemedlemmar tillerkänns enligt direktivet ska kvarstå efter det att barnet har uppnått myndighetsålder, så länge som det uppehållstillstånd som har beviljats dem enligt artikel 24.2 i skyddsgrundsdirektivet är giltigt. Sådana familjemedlemmar beviljas uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen.

Det finns inte skäl för återkallelse av uppehållstillståndet på den grunden att barnet fyller 18 år och alltså inte längre är underårigt. Det sker i stället en förnyad prövning i samband med en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd.⁸⁸ Någon skyldighet att förlänga ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen när barnet har fyllt 18 år kan inte utläsas i skyddsgrundsdirektivet eller i C-768/19. Tvärtom talar EU-domstolens uttalanden för att rättigheterna endast ska kvarstå så länge som uppehållstillståndet är giltigt. Sammanfattningsvis finns det inte skäl för att förlänga ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen när barnet inte längre är underårigt. Detta gäller även om barnet var underårigt vid tidpunkten för ansökan om fortsatt uppehållstillstånd. Barnets ålder kommer alltså att avgöras utifrån omständigheterna vid prövningstillfället, och inte ansökningstillfället, när det fråga om att förlänga ett sådant uppehållstillstånd. Förälderns anknytning till ett härvarande barn kan därmed, i en sådan situation, i första hand prövas enligt 5 kap. 3 a § första stycket utlänningslagen.⁸⁹

4.6 Barn som inte omfattas av EU-domstolens praxis

5 kap. 3 a § utlänningslagen är en nationell bestämmelse som inte har sitt ursprung i familjeåterföreningsdirektivet. Förhållanden mellan barn och föräldrar som faller inom tillämpningsområdet för 5 kap. 3 a § utlänningslagen påverkas därför inte av EU-domstolens praxis i bland annat C-550/16 och [C-133/19 m.fl.](#)

Förutsättningarna för uppehållstillstånd för familjemedlemmar till personer som har uppehållstillstånd för högre studier⁹⁰ regleras i 4 a kap. 6 § utlänningsförordningen. Det ställs inga krav i unionsrätten på att sådana familjemedlemmar ska beviljas uppehållstillstånd.⁹¹ Bestämmelsen är nationell, dvs. har inte sitt ursprung i unionsrätten, vilket innebär att EU-domstolens praxis inte får betydelse för denna kategori familjemedlemmar.

⁸⁶ Jfr EU-domstolens uttalanden i C-273/20 och C-355/20 p. 49-51.

⁸⁷ *Förnyelse* med direktivets språkbruk.

⁸⁸ Se mer om detta i RS/079/2021.

⁸⁹ Jfr prop. 2020/21:191 s. 90.

⁹⁰ Enligt 5 b kap. utlänningslagen.

⁹¹ Jfr prop. 2019/20:9 s. 115.

Inte heller anhöriga till exempelvis personer med uppehållstillstånd för arbete⁹² uppehållstillstånd enligt 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen⁹³ eller status som varaktigt bosatt i annan EU-stat⁹⁴ påverkas av EU-domstolens praxis.

När föräldern inte tillhör de personkategorier som omfattas av EU-domstolens praxis kommer frågan om den sökande är underårig istället att utgå från omständigheterna vid prövningstillfället. För dessa kategorier gäller alltså fortfarande principen i Migrationsöverdomstolens avgörande i [MIG 2007:5](#).

⁹² Enligt 5 kap. 10 § och 6 kap. utlänningslagen. Detsamma gäller 5 kap. 15 a § utlänningslagen som inte har sitt ursprung i unionsrätten.

⁹³ Dvs anhöriga till personer som har fått uppehållstillstånd för att de har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning. Sådana personer beviljas uppehållstillstånd enligt 4 kap. 4 b § utlänningsförordningen.

⁹⁴ Enligt 4 kap. 16 a § utlänningsförordningen.

Bilaga till RS/001/2022

Migrationsöverdomstolen

MIG 2007:5 – frågan om tidpunkten för bedömningen av underårighet

MIG 2007:5 rörde ett barn som tillsammans med sin mor och ett yngre syskon hade ansökt om uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till moderns fästman. Barnet hann fylla 18 år under Migrationsverkets handläggning.

Migrationsöverdomstolen uttalade följande. Vid bedömning av frågan om uppehållstillstånd på grund av anknytning har den instans som ska pröva frågan att utgå från *de vid prövningstillfället rådande förhållandena*. Eftersom sökanden vid Migrationsverkets och migrationsdomstolens prövning var över 18 år kunde barnet inte beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning med stöd av bestämmelserna i utlänningslagen om utländska ogifta barn. Den omständigheten att barnet vid ansökningstillfället var under 18 år medförde inte någon annan bedömning.

MIG 2022:11

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2022:11 delvis ändrat sin tidigare praxis. Målet gällde en anknytningsperson som var minderårig när dennes mor och syskon ansökte om uppehållstillstånd på grund av anknytning. Anknytningspersonen hade beviljats uppehållstillstånd och flyktingstatusförklaring som kvotflykting. När Migrationsverket avlog moderns och syskonets ansökningar hade anknytningspersonen hunnit fylla 18 år och bedömdes därför som vuxen vid prövningen.

Migrationsöverdomstolen konstaterade att frågan i målet var vilken tidpunkt som ska ligga till grund för bedömningen av en anknytningspersons ålder när en ansökan om uppehållstillstånd ska prövas enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen. Med beaktande av ett flertal domar från EU-domstolen bedömde Migrationsöverdomstolen att eftersom ansökningarna gavs in före anknytningspersonen fyllt 18 år skulle hon anses vara ett barn vid den aktuella prövningen. Domstolen uttalade även att tremånadersfristen för att ge in en ansökan om familjeåterförening saknar betydelse i målet, eftersom anknytningspersonen var under 18 år både när hon beviljades skyddsstatus och när modern och syskonet ansökte om uppehållstillstånd.

EU-domstolens avgöranden

C-550/16

EU-domstolens dom i mål C-550/16 rörde definitionen av begreppet ”underårig utan medföljande vuxen” enligt artikel 2 f familjeåterföreningsdirektivet och om rätten till familjeåterförening som en sådan person har enligt artikel 10.3 a samma direktiv.

Enligt den bestämmelsen har en underårig utan medföljande vuxen och som är flykting, rätt till familjeåterförening med släktingar i rakt uppstigande led utan att de villkor som uppställs i artikel 4.2 a i direktivet⁹⁵ behöver uppfyllas.

I det aktuella fallet hade föräldrar ansökt om uppehållstillstånd för familjeåterförening med ett barn som hade fyllt 18 år. Barnet hade ensam kommit till Nederländerna och beviljats uppehållstillstånd efter att ha blivit vuxen.

EU-domstolen konstaterade att artikel 10.3 a i direktivet är tvingande och att det inte finns något utrymme för skönsmässig bedömning.⁹⁶ När det gäller vilken tidpunkt som ska utgöra utgångspunkt för bedömningen av om en person är underårig kom EU-domstolen fram till att den inte kan vara beroende av när personen beviljas flyktingstatus. Det skulle nämligen innebära att rätten till familjeåterförening skulle bli beroende av myndigheternas handläggningstid och att två jämnåriga flyktingar skulle riskera att bli behandlade på olika sätt beroende på hur lång tid det tar att hantera ansökningarna. Dessutom skulle det skada rättssäkerheten om en underårig inte skulle kunna förutsäga rätten till familjeåterförening.⁹⁷

Domstolen kom fram till att den avgörande tidpunkten för bedömningen av åldern är när ansökan om internationellt skydd lämnas in.⁹⁸ Däremot skulle det inte vara förenligt med bestämmelsens syfte om en flykting som har blivit myndig under handläggningen av asylansökan skulle kunna åberopa bestämmelsen utan någon som helst begränsning i tiden. Ansökan om familjeåterförening måste lämnas in inom rimlig tid, och därvid bör tremånadersfristen i artikel 12.1 tredje stycket vara vägledande. Det innebär att en ansökan om familjeåterförening ska lämnas in inom tre månader efter att den underårige har beviljats flyktingstatus.⁹⁹

Sammanfattningsvis kom EU-domstolen alltså fram till att artikel 2 f jämförd med artikel 10.3 a i familjeåterföreningsdirektivet ska tolkas så att en person som var yngre än 18 år vid inresan och asylansökan i medlemsstaten, men som under handläggningen fyller 18 år och därefter beviljas flyktingstatus ska anses vara underårig i den mening som avses i artiklarna 2 f och 10.3 a i familjeåterföreningsdirektivet.

C-133/19 m.fl.

De förenade målen C-133/19 m. fl. rörde tre barn som hade ansökt om familjeåterförening med sin far som var bosatt i Belgien och som där hade beviljats uppehållstillstånd som flykting. Barnen hann fylla 18 år under tiden processen pågick i Belgien.

EU-domstolen skulle ta ställning till vilken tidpunkt som avgör om en person som ansöker om familjeåterförening ska betraktas som ett barn i enlighet med artikel 4.1 c i familjeåterföreningsdirektivet.

⁹⁵ I artikel 4.2 a anges att familjemedlemmar som är föräldrar måste vara beroende av referenspersonen.

⁹⁶ C-550/16 p. 43.

⁹⁷ C-550/16 p. 55, 56 och 59.

⁹⁸ C-550/16 p. 60.

⁹⁹ C-550/16 p. 61.

Även om nämnda bestämmelse överlåter åt medlemsstaterna att efter eget skön fastställa myndighetsåldern, så kan staterna inte ges något handlingsutrymme när det gäller fastställandet av den tidpunkt som ska tjäna som referens vid bedömningen av en sökandes ålder i samband med tillämpningen av artikel 4.1 c i direktivet.¹⁰⁰

EU-domstolen betonade att familjeåterföreningsdirektivets övergripande syfte är att främja familjeåterförening och att tillämpningen av direktivet måste iaktta rätten till familje- och privatliv och principen om barnets bästa. Direktivet måste tolkas och tillämpas mot bakgrund av artiklarna 7, 24.2 och 24.3 i EU:s rättighetsstadga, vilket innebär att medlemsstaterna är skyldiga att vid prövningen av ansökningar om familjeåterförening ta hänsyn till de berörda barnens bästa och sträva efter att främja familjelivet.¹⁰¹ Att använda datumet för myndigheternas beslut eller, vid överklagande, domstolens dom som avgörande tidpunkt för att slå fast underårighet ansåg domstolen inte vara förenligt med vare sig familjeåterföreningsdirektivets syfte eller de krav som uppställs i EU:s rättighetsstadga. Detta eftersom beslutsdatumet som avgörande tidpunkt inte gör det möjligt att tillförsäkra en likartad och förutsägbar handläggning av alla sökande.

Det skulle kunna leda till stora skillnader i hanteringen av ansökningar mellan olika medlemsstater och även inom samma medlemsstat.

EU-domstolen ansåg därför att det är tidpunkten när sökanden lämnar in sin ansökan om familjeåterförening som avgör om han eller hon ska anses vara ett barn vid prövningen.

C-768/19

EU-domstolens avgörande i mål C-768/19 rörde en förälder vars barn hade ansökt om asyl i Tyskland när barnet fortfarande var under 18 år. Barnet beviljades status som subsidiärt skyddsbehövande efter 18-årsdagen. Föräldern hade innan 18-årsdagen uttryckt en viljeyttring om internationellt skydd men först efter att barnet fyllt 18 år formellt ansökt om internationellt skydd.

I målet behandlades tolkningen av artikel 2 j tredje strecksatsen i skyddsgrundsdirektivet. Där anges att familjemedlemmar är bland annat föräldrar till en underårig och ogift person som beviljats internationellt skydd. Den huvudsakliga frågan i målet var vilken tidpunkt som var avgörande för att bedöma underårigheten.

EU-domstolen fann att bedömningen av om personen som har beviljats asyl ska anses vara underårig ska göras då familjemedlemmen ansöker om skydd. Domstolen hänvisade till avgörandet i C-133/19 m. fl. och framhöll att om prövningstillfället skulle vara avgörande skulle medlemsstaterna inte ha något incitament att prioritera barns ansökningar om skydd och att rättigheterna enligt direktivet skulle vara beroende av de nationella myndigheternas handläggningstider.¹⁰²

¹⁰⁰ Se C-133/19 p. 26-29 och C-635/17.

¹⁰¹ Se C-133/19 m. fl. p. 34-36.

¹⁰² C-768/19 p. 40-41.

Om en sådan person som avses i artikel 2 j tredje strecksatsen i skyddsgrundsdirektivet är under 18 år när familjemedlemmen ansöker om skydd ska prövningen därför göras med utgångspunkt i att anknytningspersonen är under 18 år, dvs. ett barn.¹⁰³

C-279/20

Avgörandet rörde en syrisk flicka som fyllde 18 år den 1 januari 2017, hade ansökt om familjeåterförening med sin far som hade ansökt om asyl i Tyskland i april 2016 och beviljats flyktingstatus där i juli 2017. I september 2017 hade fadern beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av sin flyktingstatus. Den 10 augusti 2017 ansökte flickan om familjeåterförening med sin far i Tyskland. Tysklands generalkonsulat i Istanbul avslog ansökan om familjeåterförening den 11 december 2017 på den grunden att flickan hade fyllt 18 år innan fadern hade beviljats uppehållstillstånd som flykting.

EU-domstolen förde ett liknande resonemang som i ovannämnda domar och fann att den relevanta tidpunkten för att avgöra den sökandes ålder i en situation som den aktuella, när barnet har blivit vuxet innan föräldern har beviljats flyktingstatus och innan en ansökan om familjeåterförening har gjorts, är den dagen då anknytningspersonen ansökte om asyl.

Ansökan om familjeåterförening måste däremot göras inom en rimlig tid, senast tre månader efter den dagen då föräldern beviljades statusförklaring.¹⁰⁴

C-273/20 och C-355/20

Målen rörde familjeåterförening mellan två ensamkommande barn som hade beviljats flyktingstatus i Tyskland och deras föräldrar. I oktober respektive november 2016 ansökte föräldrarna om familjeåterförening med barnen i Tyskland. Barnen var vid dessa tillfällen underåriga. Den 2 mars respektive 28 mars 2017 avslog Tysklands ambassad i Beirut ansökningarna med motiveringen att barnen hade blivit vuxna den 18 januari 2017 respektive den 1 januari 2017.

Den första frågan i målet var om det ensamkommande barnets ålder och underårighet kan anses vara ett villkor i den mening som avses i artikel 16.1 a i familjeåterföreningsdirektivet, och därmed om nationell lagstiftning som förhindrar att uppehållstillstånd beviljas efter att barnet har fyllt 18 år är förenlig med direktivet. EU-domstolen kom fram till att den omständigheten att ett barn fortfarande är underårig vid beslutstillfället inte kan anses vara ett villkor i den mening som avses i direktivet. *Åldern* kan enligt domstolen inte betraktas som ett materiellt villkor, eftersom att den i sig utgör en förutsättning för att en ansökan om familjeåterförening över huvud taget ska kunna tas upp till prövning i nuvarande situation. Domstolen anförde vidare att en förändring av ålder över tid dessutom är både säker och förutsägbar och konstaterade sammanfattningsvis att åldern endast kan och ska bedömas vid ansökningstillfället.¹⁰⁵

¹⁰³ C-768/19 p. 52.

¹⁰⁴ Se C-279/20. p. 53.

¹⁰⁵ Jfr C-273/20 och C-355/20 p. 47-48.

Vidare uttalade EU-domstolen att medlemsstaterna, när föräldrar till ett underårigt barn med flyktingstatus har ansökt om familjeåterförening, och barnet under tiden har fyllt 18 år, måste ge ett uppehållstillstånd som gäller i minst ett års tid om ansökan beviljas. Den omständigheten att barnet fyller 18 år kan inte leda till att ett uppehållstillstånd med kortare giltighetstid utfärdas.¹⁰⁶

Den andra frågan i målet var vilket krav på familjeliv mellan en förälder och ett ensamkommande barn som kan ställas, när barnet har blivit vuxet innan något beslut i ansökan om familjeåterförening har fattats. Är det biologiska släktskapet tillräckligt, eller är ett faktiskt familjeliv nödvändigt, och i så fall hur nära ska det vara? Ytterligare en fråga var om familjelivet måste återupptas när föräldern reser in i medlemsstaten.

EU-domstolen kom i denna del fram till att det biologiska släktskapet i sig inte är tillräckligt för att det ska vara fråga om ett faktiskt familjeliv som kan ligga till grund för familjeåterförening. Däremot innehåller de relevanta EU-rättsliga instrumenten inget särskilt krav på hur parterna väljer att utöva sitt familjeliv, eller hur nära deras förhållande ska vara. Det fanns i det aktuella fallet ingenting som tydde på att personerna inte levde tillsammans som en familj under perioden som föregick barnens flykt från hemlandet. Att parterna inte kunde utöva ett riktigt familjeliv under separationen medför inte att det saknades ett familjeliv i den mening som avses i artikel 16.1 b i familjeåterföreningsdirektivet. Det kan inte heller förutsättas att ett familjeliv mellan en förälder och ett barn upphör så snart barnet fyller 18 år. Däremot, för att det ska föreligga ett riktigt familjeliv i direktivets mening måste antingen finnas ett faktiskt familjeliv eller en avsikt att etablera eller upprätthålla ett sådant familjeliv. Att personerna avser besöka varandra och ha regelbunden kontakt kan, beroende på de individuella omständigheterna och barnets ålder, vara tillräckligt för att det ska vara fråga om ett familjeliv i detta sammanhang. För att avgöra om det finns ett sådant familjeliv måste det göras en individuell bedömning utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.¹⁰⁷

C-560/20

I EU-domstolens avgörande C-560/20 ansökte två föräldrar och en vuxen syster om att få resa in i och vistas i Österrike för familjeåterförening med RI som anlänt till Österrike som ensamkommande barn. De sökande lämnade in sina ansökningar när RI fortfarande var underårig, men ansökningarna prövades först när RI hade uppnått myndighetsålder och österrikiska myndigheter avslog därför ansökningarna. EU-domstolen kom bland annat fram till att en ansökan om familjeåterförening inte kan anses ha lämnats in för sent om den lämnades in när den berörda flyktingen fortfarande var underårig.

¹⁰⁶ Se C-273/20 och C-355/20 p. 47-51.

¹⁰⁷ C-273/20 och C-355/20 p. 61-66.

Fristen för att lämna in en sådan ansökan kan alltså inte anses börja löpa förrän den berörda flyktingen har blivit myndig. Så länge som flyktingen är underårig kan hans eller hennes föräldrar följaktligen lämna in en ansökan om inresa och vistelse för familjeåterförening med flyktingen med stöd av artikel 10.3 a i familjeåterföreningsdirektivet, utan att behöva iaktta en tidsfrist för att komma i åtnjutande av de förmånligare villkor som föreskrivs i denna bestämmelse.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Se C-560/20 p.40-41.